

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Valtion elokuvata-
tarkastamosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Valtion elokuvata-
tarkastamosta annettua lakia
niin, että viraston johtokunta lakkautetaan ja
että johtokunnan tehtävät siirtyvät pääosin

virkamiesjohdolle.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mah-
dollisimman pian sen jälkeen kun se on hy-
väksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

**1. Nykytila ja ehdotetut muutok-
set**

Valtion elokuvata-
tarkastamosta annetun lain
(776/2000) 2 §:ssä säädetään, että Valtion
elokuvata-
tarkastamolla on johtokunta, jonka
tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta
säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Valtion elokuvata-
tarkastamosta annetun val-
tioneuvoston asetuksen (823/2000) 1—3
§:ssä säädetään johtokunnasta. Asetuksen
1 §:n 1 momentin mukaan Valtion elokuva-
tarkastamon toimintaa ohjaa ja valvoo johto-
kunta, jonka opetusministeriö asettaa neljäksi
vuodeksi kerrallaan. Pykälän 2 momentin
mukaan johtokuntaan kuuluu puheenjohtaja
ja kolme muuta jäsentä. Lisäksi johtokuntaan
kuuluvat jäseninä Valtion elokuvata-
tarkastamon johtaja ja henkilöstön keskuudesta
enintään neljäksi vuodeksi valitsema henkilö.
Viimeksi mainitulla jäsenellä on henkilöko-
htainen varajäsen. Johtokunta valitsee kesku-
destaan varapuheenjohtajan. Pykälän 3 mo-
mentin mukaan ministeriö päättää johtokun-
nan jäsenelle maksettavista palkkioista.

Asetuksen 2 §:n mukaan johtokunta päät-
tää:

1) Valtion elokuvata-
tarkastamon yleisistä
toimintalinjoista ja niihin rinnastettavista
muista merkittävistä asioista,

2) elokuvata-
tarkastamon talousarvioehdotuk-
sesta ja esityksestä elokuvata-
tarkastamon tu-

lostavoitteiksi, toimintakertomuksesta sekä
toiminta- ja taloussuunnitelmasta,

3) elokuvata-
tarkastamon työjärjestyksen hy-
väksymisestä sekä

4) muista mainitulla asetuksella johtokun-
nan päätettäviksi säädettyistä asioista.

Asetuksen 3 §:ssä säädetään, miten johto-
kunta kokoontuu, johtokunnan päätösvaltai-
suudesta, asioiden ratkaisemisesta ja asioiden
esittelystä.

Valtion keskushallinnon uudistamiseen liit-
tyen keskusvirastojen kollegiaaliset johto-
organisaatiot lakkautettiin ja korvattiin joh-
tokunnilla 1990-luvun alussa. Uudistus per-
ustui valtioneuvoston 9 päivänä maaliskuuta
1989 tekemään päätökseen toimenpiteistä
hallinnon palvelukyvyyn parantamiseksi ja oh-
jauksen uudistamiseksi. Johtokuntien tuli olla
suppeita asiantuntijaelimiä siten koottuina,
että johtokunnat olisivat virastoille merkittä-
vä lisäresurssi ajatellen toiminnan sisällön
asiantuntemusta, yleisjohtamista ja sidos-
ryhmäyhteyksien hoitamista.

Valtion elokuvata-
tarkastamo koskevan lain-
säädännön uudistuksen yhteydessä virastoon
perustettiin johtokunta 1 päivästä tammikuuta
2001. Nykyisen johtokunnan toimikausi
päätyy 31 päivänä joulukuuta 2004.

Valtioneuvoston ja ministeriöiden työsken-
telyä on viime vuosina tehostettu, sekä mi-
nisteriöt ovat terävöittäneet hallinnonalojensa
tulosohjausta ja kehittäneet uudenlaisia väli-

neitä tuloksellisen päätöksenteon pohjaksi.

Opetusministeriön hallinnonalan siirryttyä tulosbudjetointiin ja tulosohjaukseen kulttuurihallinnon virastojen johtokuntien asema on muuttunut ongelmalliseksi. Ministeriö tekee tulosopimuksen viraston virkamiesjohdon kanssa, jolloin viraston päälliköllä on tulosvastuu. Johtokunta on kuitenkin viraston ylin päättävä toimielin. Johtokunta päättää myös elokuvatarkastamon yleisistä toimintalinjoista ja niihin rinnastettavista muista merkittävistä asioista, viraston toiminta- ja taloussuunnitelmasta, talousarvioehdotuksesta, tulostavoitteista sekä eräistä virkavapausasioita. Näin ollen valta elokuvatarkastamon toimintapolitiikasta on periaatteessa johtokunnalla mutta vastuu toiminnasta virkamiesjohdolla. Opetusministeriön ja elokuvatarkastamon välisessä ohjaussuhteessa johtokunnan asema on ongelmallinen myös siitä syystä, että ministeriön ja viraston johdon kanssa on ohjaukseen liittyen varsin tiivis keskustelu-yhteys. Johtokunnalla ei näistä syistä johtuen ole selkeää asemaa viraston ohjaus- ja johtamisprosessissa ja sen rooli on todellisuudessa jäänyt vähäiseksi. Johtokunnan ainoiksi konkreettisiksi päätöksenteko- ja vaikuttamisvälineiksi jäävät eräät virkavapausasiat, joita sinänsä tulee esiin hyvin satunnaisesti.

Kulttuurin ja taiteen toimialan virastojen tulosohjausta on uudistettu. Opetusministeriön osuutta alaisten virastojen strategisessa tulosohjauksessa on lisätty ja huomiota kiinnitetty yhteiskunnallisiin vaikuttavuustavoitteisiin ja toiminnallisten tulostavoitteiden asettamiseen.

Johtokuntajärjestelmään liittyy myös jääviysoongelmia erityisesti opetusministeriön edustuksen osalta. Johtokuntaan ei voida määrätä virkamiehiä, jotka ministeriössä ovat mukana viraston tulosohjauksessa ja jotka näin ollen olisivat parhaat asiantuntijat sen ohjauksen kannalta, koska he olisivat esteellisiä käsittelemään laitoksen asioita ministeriössä. Tämä aiheuttaa osaltaan toiminnallisia hankaluuksia tulosohjauksessa.

Tulosohjauksen ja tulosjohtamisen kannalta elokuvatarkastamon johtokunnan asema on ongelmallinen, koska tulosopimuksen tekee ja siihen liittyvästä raportoinnista vastaa viraston puolesta tulosvastuussa oleva johtaja. Lähinnä tulosohjaukseen liittyvän tulosjoh-

tamisen ja ohjaussuhteiden selkiyttämiseksi onkin maa- ja metsätalousministeriön, sosi-aali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön hallinnonalalla johtokunnat lakkautettu useista ministeriön alaisista virastoista ja niiden tehtävät siirretty virkamiesjohdolle. Opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvasta kotimaisten kielten tutkimuskeskuksesta johtokunta on lakkautettu 1 päivästä helmikuuta 2004, arkistolaitoksesta 1 päivästä huhtikuuta 2004, Museovirastosta 1 päivästä kesäkuuta 2004 ja Valtion taidemuseosta 1 päivästä elokuuta 2004.

Edellä esitetyistä syistä myös Valtion elokuvatarkastamon johtokunta ehdotetaan lakkauttavaksi. Johtokunnan nykyiset tehtävät siirtyisivät elokuvatarkastamon virkamiesjohdolle lukuun ottamatta johtajan sijaisen määräämistä. Opetusministeriö määräisi johtajan sijaisen. Johtokunnan tehtävien järjestämistä koskevat asiat otettaisiin Valtion elokuvatarkastamosta annettuun valtioneuvoston asetukseen. Ratkaisulla selkiytettäisiin ohjaus- ja valvontavastuuta ja viraston johtajan tulosvastuu selkiytyisi ja korostuisi.

Valtion elokuvatarkastamon toimialan sidosryhmäyhteyksien hoitamiseksi tarkoituk-sena on, että virastolla olisi neuvottelukunta, joka toimisi viraston johdon tukena. Neuvottelukunnalla ei olisi itsenäistä päätäntävaltaa virastoa koskevissa asioissa. Neuvottelukunnassa tulisi olemaan viraston henkilöstön edustus. Neuvottelukunnasta säädettäisiin Valtion elokuvatarkastamosta annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

2. Esityksen vaikutukset

Ehdotettu muutos selkeyttäisi Valtion elokuvatarkastamon ohjausjärjestelmää ja viraston virkamiesjohdon tulosvastuuta. Perustettavan neuvottelukunnan kautta elokuvatarkastamon organisoitu sidosryhmätyön piiri laajenisi.

Henkilöstön edustaja olisi mukana myös asetettavassa neuvottelukunnassa eikä uudistuksella olisi henkilöstö- eikä organisaatiovaikutuksia.

Johtokunnan jäsenille on maksettu opetusministeriön vahvistamat palkkiot, jotka perustuvat Valtion työmarkkinalaitoksen ohjeisiin. Neuvottelukunnan jäsenille voidaan tar-

vittaessa myös maksaa kokouspalkkioita.

Uudistuksella ei ole taloudellisia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä opetusministeriössä. Luonnoksesta on antanut lausunnon Valtion elokuvatarkastamo ja se on käsitelty elokuvatarkastamon henkilökuntakokouksessa.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Valtion elokuvatarkastamosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Valtion elokuvatarkastamosta 25 päivänä elokuuta 2000 annetun lain (776/2000)
2 § seuraavasti:

2 §
Valtion elokuvatarkastamoa johtaa johtaja.
Elokuvatarkastamolla on työjärjestys, jonka
johtaja vahvistaa.

Johtaja ratkaisee myös muut elokuvatarkas-
tamossa ratkaistavat asiat, joita ei ole säädet-
ty tai työjärjestyksessä määrätty elokuvatar-
kastamon muun virkamiehen ratkaistaviksi.
Valtioneuvoston asetuksella säädetään asiois-

ta, joita ei voida työjärjestyksessä määrätä
muun virkamiehen ratkaistaviksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 2000 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Opetusministeri *Tuula Haatainen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

Valtion elokuvatarkastamosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Valtion elokuvatarkastamosta 25 päivänä elokuuta 2000 annetun lain (776/2000)
2 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Elokuvatarkastamolla on johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Ehdotus

2 §

Valtion elokuvatarkastamoa johtaa johtaja. Elokuvatarkastamolla on työjärjestys, jonka johtaja vahvistaa.

Johtaja ratkaisee myös muut elokuvatarkastamossa ratkaistavat asiat, joita ei ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty elokuvatarkastamon muun virkamiehen ratkaistaviksi. Valtioneuvoston asetuksella säädetään asioista, joita ei voida työjärjestyksessä määrätä muun virkamiehen ratkaistaviksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
